

Namaz

Hər bir müsəlmana gündə 17 rükət namaz qılmaq vacibdir. Sübh 2 rükət, zöhr 4 rükət, əsr 4 rükət, şam 3 rükət və xiftən 4 rükət. Allah-təala Qurani-Kərimdə buyurur: Həqiqətən namaz insanı çirkin işlərdən və pis əməllərdən qoruyur. (Ənkəbut surəsi ayə-45)

Həzrət Peyğəmbər(s) buyurur: Namaz qılmayan mənim ümmətimdən deyildir. (Biharul-əнвар 79/136)
İmamlarımız həzrət Peyğəmbər(s)-dən belə nəql ediblər: Qiyamət günü bizim şəfaətimiz namazı yüngül hesab edən şəxslərə çatmayacaq (Biharul-əнвар 47/2)

Dəstəmaz

Dəstəmaz namazın müqəddiməsidir. Namaza başlamazdan əvvəl mütləq dəstəmaz alınmalıdır. Dəstəmazsız namaz düzgün deyildir və batildir.

Dəstəmazın şərtləri

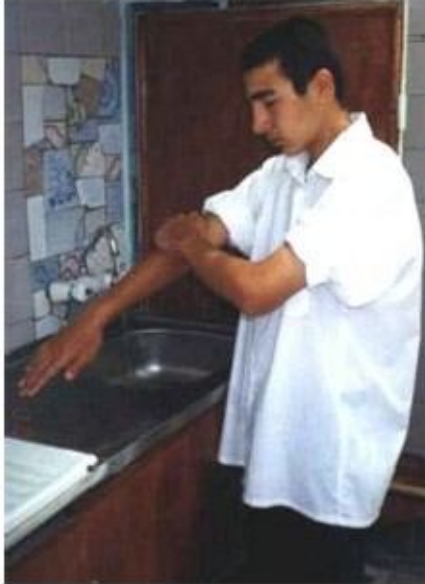
Dəstəmaz alan şəxs aşağıdakı şərtlərə riayət etməlidir: 1-Dəstəmazın suyu pak, mubah və qeyri qəsb olmalıdır. 2-Dəstəmaz üzvləri pak olmalıdır. 3-Dəstəmazın tərtibinə və ardıcılığına riayət edilməlidir və suyu bütün dəstəmaz üzvlərinə yetirmək lazımdır. 4-Qəsd qurbət (Allaha yaxınlaşmaq niyyəti) olmalıdır.

Dəstəmazın qaydası

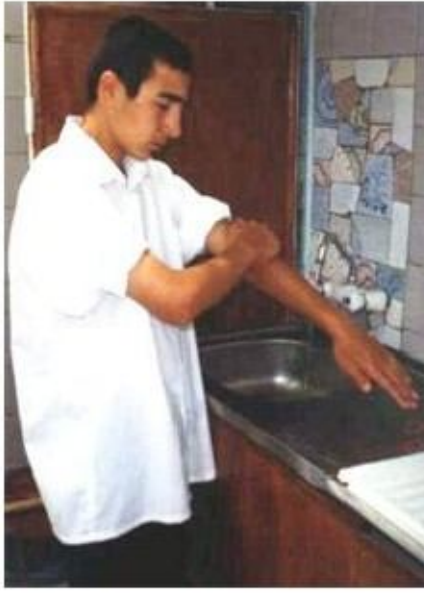
1-Sağ əllə üzün tük bitən yerindən çənənin axırına qədər və eni baş barmaqla orta barmaq məsafəsində üzün aşağı yuyulmalıdır. (şəkil-1,2)

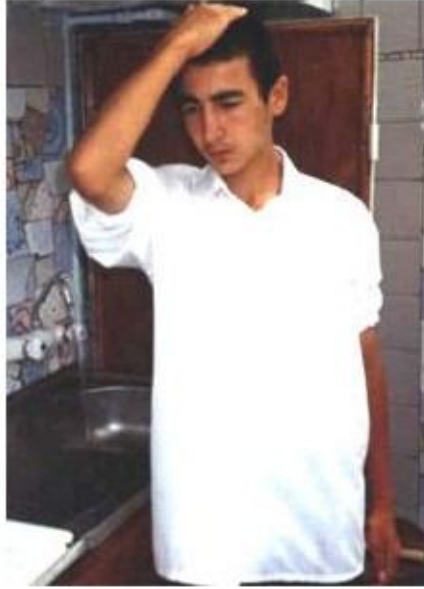
2-Sağ el dirsəkdən barmaqların ucuna qədər yuyulmalıdır. (şəkil-3,4)

3-Sonra sol el dirsəkdən barmaqların ucuna qədər yuyulmalıdır. (şəkil-5,6)

4-Sağ əldə qalmış suyun nəmliyi ilə başın hər hansı bir tərəfinə uzunluğu bir barmaq və eni 3 bitişik marmaq məsafəsində çəkilməlidir. (şəkil-7)

5-Sağ əllə sağ ayağın barmaqlarından yuxarıya doğru məsh çəkilməlidir. (şəkil-8,9)

6-Sol əllə sol ayağın barmaqlarından yuxarıya doğru məsh çəkilməlidir. (şəkil-10,11)

Dəstəməzi batil edən amillər

Aşağıdakı amillər dəstəməzi batil edir:

1-Bövl etmək. (Kiçik bayıra çıxmaq)

2-Qait. (Böyük bayıra çıxmaq)

3-Qaitin məxrəcindən xaric olan mə'də və ya bağırsağın yeli.

4-Yatmaq. (gözün görmədiyini, qulağın eşitmədiyini yuxu. Əgər göz görməsə amma qulaq eşitsə? dəstəməz batil olmaz.)

5-Ağılı aradan aparən şeylər. (dəlilik, məstlik, huşdan getmə və s. kimi) 6-Qüsul alması lazım olan işlər.

Təyəmmüm

Suyun olmadığı, azlığı və ya suyu tapmaqdan ümitsiz olduğu, zərər ya xəstəliyə səbəb

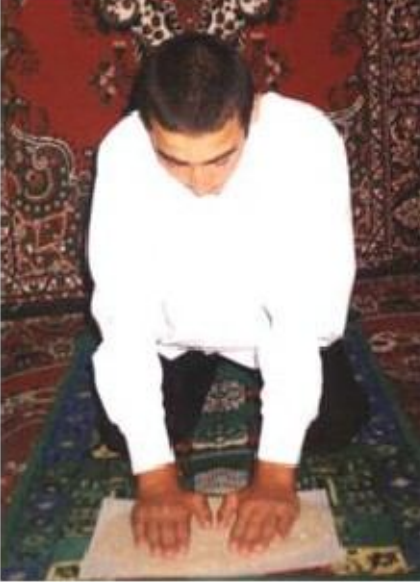
olacağı və ya susuzluq və ölüm təhlükəsi olduğu hallarda namaz qılmaq üçün təyəmmüm alınmalıdır.

Təyəmmümün şərtləri

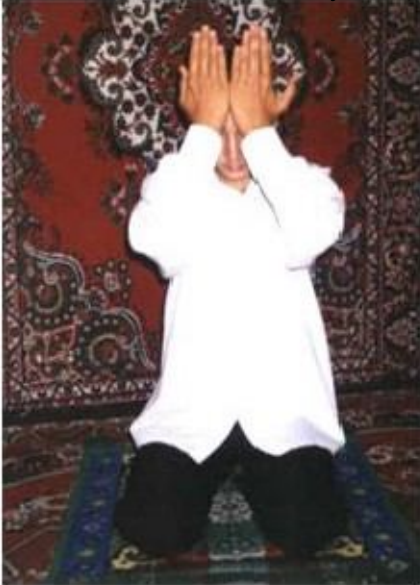
- 1-Su olan yerdə təyəmmüm batildir.
- 2-Təyəmmüm edərkən məsh yerləri pak olmalıdır. Əgər suya çəkmək mümkün olmasa eləcə də təyəmmüm etməlidir.
- 3-Dəstəməzi batil edən şeylər təyəmmümü də batil edir.
- 4-Təyəmmüm edərkən tərtib və ardıcılığa riayət olunmalıdır.
- 5-Qəsd – qurbət (qurbəten illəllah) niyyəti olmalıdır.

Təyəmmümün qaydası

- 1-“Təyəmmüm edirəm qurbəten illəllah” İki əlin içini təyəmmüm səhih olan (torpağa, quma, kəsəyə, daşa və bu kimi şeylərə) vurmaq lazımdır. (şəkil-12)

- 2-Hər iki əl alının tük bitən yerindən qaşların və burunun üzərinə qədər çəkilir. (şəkil-13)

3-Sol əlin içi sağ əlin biləyindən barmaqların ucuna qədər çəkilməlidir. (şəkil-14)

4-Sağ əlin içi sol əlin biləyindən barmaqların ucuna qədər çəkilməlidir. (şəkil-15)

[Namazın şərtləri](#)

1-Namaz qılanın yeri pak qeyri-qəsbi və mubah olmalıdır.

2- Alının səcdəyə qoyulduğu şey pak olmalıdır.

3-Torpağa, daşa, yarpağa, quma, yeməli və geyməli olmayan şeylərin üzərinə səcdə etmək olar. Müstəhəbdir ki, İmam Hüseyn(ə)-in türbətindən olan möhürün üzərinə səcdə edilsin.

4-Namaz qılarkən üzü qibləyə dayanmaq lazımdır.

Namazdan əvvəl azan demək müstəhəbdir.

[Azanın qaydası belədir](#)

Allahu Əkbər-----4 dəfə (Allah böyükdür!)

Əşhədu ənlə iləhə illəllah--2 dəfə(Şəhadət verirəm ki, Allahdan başqa heç bir mə'bud yoxdur.)

Əşhədu ənnə Muhəmmədən rəsulullah-----2-dəfə(Şəhadət verirəm ki, Məhəmməd(s) Allahın elçisidir.)
Əşhədu ənnə Əliyyəni vəliyyullah-----2 dəfə(Şəhadət verirəm ki, Əli(ə) Allahın Vəlisidir.)
Həyyə aləs-saləh-----2-dəfə(Namaza tələsin!)
Həyyə aləl fələh-----2-dəfə(Nicat tapmağa tələsin!)
Həyyə alə xeyril aməl-----2-dəfə(Yaxşı işlərə tələsin!)
Allahu əkbər-----2 dəfə(Allah böyükdür!)
Lə iləhə illəllah-----2 dəfə(Allahdan başqa heç bir məbud yoxdur)

İqamə

Allahu Əkbər-----2 dəfə(Allah böyükdür!)
Əşhədu ənlə iləhə illəllah--2 dəfə(Şəhadət verirəm ki, Allahdan başqa heç bir məbud yoxdur.)
Əşhədu ənnə Muhəmmədən rəsulullah-----2-dəfə(Şəhadət verirəm ki, Məhəmməd(s) Allahın elçisidir.)
Əşhədu ənnə Əliyyəni vəliyyullah-----2 dəfə(Şəhadət verirəm ki, Əli(ə) Allahın Vəlisidir.)
Həyyə aləs-saləh-----2-dəfə(Namaza tələsin!)
Həyyə aləl fələh-----2-dəfə(Nicat tapmağa tələsin!)
Həyyə alə xeyril aməl-----2-dəfə(Yaxşı işlərə tələsin!)
Allahu əkbər-----2 dəfə(Allah böyükdür)
Qad qaməti-saləh-----2-dəfə(Namaz başlandı)
Lə iləhə illəllah-----1 dəfə(Allahdan başqa heç bir məbud yoxdur.)

Namazın ruknləri

Namaz beş ruknudur. Əgər insan onu yerinə yetirməsə, yaxud namazda artırsa – istər qəsdən olsun istərsə də səhvən – namaz batil olur.

1-Niyyət. (Qurbətən illəllah demək)

2-Təkbirətul-ehram. (Niyətdən sonra Allahu Əkbər demək)

3-Qiyam. (Namazdan əvvəl namaz qılmaq və həmd-surəni demək üçün durmaq ayaq üstə durmaq)

4-Ruku.

5-Səcdə.

Niyyət və təkbirətul-ehram

Niyyət – namazın vacib əməllərindən və ruknlərindəndir. Onun qaydası belədir. Məsələn: əgər sübh namazı qılınarsa, belə deyilməlidir: Sübh namazı qılıram vacib qurbətən illəllah. (Sübh namazı qılıram Allaha yaxın olmaq üçün.)Təkbirətul-ehram niyyətdən sonra fasiləsiz olaraq deyilən “Allahu Əkbər” kəlməsidir. Məsələn,əgər sübh namazı qılınarsa, belə deyilməlidir. Sübh namazı qılıram vacib qurbətən illəllah. Allahu Əkbər. (şəkil-16)

[Qiyam](#)

Qiyam namaz qılmaq üçün ayaq üstə hazır durmaq və Allahu Əkbər deməzdən əvvəl və qiraət zamanı bədəni aram saxlamağa deyilir. (şəkil-17) Namazın birinci rükətində həmd və surəni oxumaq lazımdır. Buna qiraət deyilir. (şəkil-17)

Bismilləhir-Rahmənir-Rahim.

Əlhəmdu lilləhi Rəbbil-ələmin. Ərrahmənir-Rahim. Məlikü yaumiddin. İyyəkə nə'budu və İyyəkə nəstəin. İhdinəs-siratəl mustəqim. Siratəl-ləzine ən əmtə əleyhim ğayril mağdubi əleyhim vələddallin.

Mərhəmtli Rəhmli Allahın adı ilə. Həmd (şükr və tərif) olsun ələmlərin rəbbi olan Allaha. (Bu dünyada hamıya) mərhəmtli (axirətdə isə) ancaq möminlərə rəhmli olana. Haqq-hesab (qiyamət) gününün sahibinə! Biz yalnız Sənə ibadət edirik və yalnız Səndən kömək diləyirik! Bizi doğru (düz) yola yönəlt! Nəmət verdiyin kəslərin yoluna! Qəzəbə düçar olmuşların və (haqdan) azmışların (yoluna) yox!

Bismilləhir-Rahmənir-Rahim

Qul huvəllahu əhəd. Allahus-saməd. Ləm yəlid vələm yuləd. Vələm yəkulləhu kufuvən əhəd.

Mərhəmtli Rəhmli Allahın adı ilə.De (ya peyğəmbər) Allah təkdir.Allah ehtiyacsızdır. (O başqalarının ehtiyacını ödəyir.)(Allah) doğmayıb və doğulmayıb.Onun üçün heç bir oxşar yoxdur. O tək və bərabərsizdir.

[Ruku](#)

Qiraətdən (həmd və surəni oxuduqdan) sonra rukuya gedərək 3 dəfə “Subhənallah” ya da bir dəfə “subhənə rabbiyələ azimi və bihəmdik” demək olar. (şəkil-18)

Mənim böyük Pərvərdigarım hər eyb və nöqsandan pak və münəzzəhdir. Mən də Ona həmd-sitayiş etməklə məşğulam.

[Səcdə](#)

Rukudan sonra qalxıb bədəni aram etmək vacibdir. Rukudan fasiləsiz olaraq səcdə edilərsə namaz batildir. Səcdə rukudan qalxdıqdan və bədən aram olduqdan sonra edilir. Səcdəyə gedərkən alın,əllərin içi, dizlər və ayaqların baş barmağı yerə dəyməlidir. Və səcdədə ya 3 dəfə “Subhənallah” ya da bir dəfə “Subhənə rabbiyələ-ələ və bihəmdik” deyilməlidir. Birinci səcdədən başımızı qaldırıb diz üstə oturaraq Allahu Əkbər deyib ikinci səcdəyə (eyniylə birinci səcdədə olduğu kimi) gedirik. (şəkil-19).

Mənim hamıdan uca məqamli Pərvərdigarım hər eyb və nöqsandan pak və münəzzəhdir. Mən də Ona həmd-sitayiş etməklə məşğulam.

[Qunut](#)

İkinci rükətdə həmd və surəni oxuduqdan sonra rukuya getməzdən əvvəl əlləri üzün qarşısına tutaraq dua edilir. (şəkil-20)“Allahummə salli alə Muhəmmədin və ali Muhəmməd” (Bu duaları oxumaq müstəhəbdir:)

İlahi, Muhəmməd və ailəsinə salam göndər.“Rabbənə ətinə fid-dunya həsənətən və fil-axirəti həsənəh. Vəqinə əzabənnəri birahmətikə ya ərhemər-rahimin” İlahi, bizə bu dünyada da, axirətdə də yaxşılıqlar ver. Bizi Cəhənnəm əzabından qoru. Səni and veririk mərhəmətinə ey rəhimlilərin rəhimlisi.

[Təşəhhud](#)

İkinci rükətin ruku və səcdəsindən sonra diz üstə oturmuş halda təşəhhud deyilməlidir. (şəkil-21)

Əlhəmdü lilləh. Əşhədu ənlə iləhə illəllahu vəhdəhu la şərikeləh. Və əşhədu ənnə Muhəmmədən əbduhu və Rəsuluh. Allahummə salli alə Muhəmmədin və ali Muhəmməd.

Sitayiş və həmd yalnız Allaha məxsusdur. Şəhadət verirəm ki, Allahdan başqa heç bir məbud, pərəstişə layiq şəxs yoxdur. Təkdir,şeriki yoxdur.Və şəhadət verirəm ki, Muhəmməd Allahın qulu və rəsuludur. İlahi! Salam göndər Muhəmmədə və onun əhli-beytinə.

Salamlar

İki rukətli namazlarda təşəhhüddən sonra salamlar deyilməlidir: Əssəlamu aleykə əyyuhən-nəbiyyu və rahmətullahi və bərəkətuh. Əssaləmu aleyne və ələ ibədilləhis-salihin. Əssaləmu aleykum və rahmətullahi və bərəkətuh.

Salam olsun Sənə ey Peyğəmbər! Allahın rəhmət və bərəkəti Sənə olsun! Allah tərəfindən salam olsun bu namaz qılanlara və bütün yaxşı bəndələrə! Allahın salamı rəhmət və bərəkəti siz mö'minlərə olsun!

Namazı qurtardıqdan sonra 3 dəfə Allahu Əkbər demək müstəhəbdir. Üçüncü rukət 3 və 4 rukətli namazların 2-ci rukətinin təşəhhüdündən sonra ayağa qalxmalı ya təkəcə həmd surəni ya da həmd surənin əvəzinə 3 dəfə "təsbihatiərbəə" oxunulmalıdır.

(Subhənaləhi vəlhəmdu lilləhi vələ iləhə illəllahu vəllahu əkbər)

oxunmalıdır. Sonra isə yenə ruku və səcdələri yerinə yetirmək lazımdır.

Qeyd: Əgər namaz üç rukətli (şam namazı kimi) olarsa,üçüncü rukətin səcdələrindən sonra həm təşəhhüd, həm də salamları deyərək namazı qurtarıyıq. Əgər 4 rukətli namaz (zöhr,əsr və xiftən namazı kimi) olarsa,üçüncü rukətin səcdələrindən sonra təşəhhüd demədən dördüncü rukət üçün ayağa qalxmalı ya həmd surəsi, ya da təsbihatiərbəə oxunulmalıdır. Ruku və səcdələri yerinə yetirdikdən sonra təşəhhüd və salamları deyib namazı qurtarıyıq.

Namazı batil edən şeylər:

1. Yeyib, içmək;
2. Üzü qiblədən döndərmək;
3. Namazın sözlərindən başqa söz demək;
4. Namaz qılarkən dünya üçün ağılamaq;
5. Gülmək (uca səslə gülmək);
6. Namazın səhih olması ona bağlı olan şərtləri pozmaq (yol getmək, əl çalmaq kimi işlər);
7. Namaz əsnasında namaz surətindən xaric olana qədər sakit qalmaq;
8. Vacib namazı üzürlü səbəb olmadan sındırmaq haramdır;
9. Namazın, ruku kimi əsli cüzlərini azaldıb çoxaltmaq;
10. Namaz əsnasında əmdən ya səhvən, dəstəmaz qüsl ya təyəmmümü batil olarsa, namazıda batildir;
11. İki və üç rukətli namazların rukətlərində şəkk;
12. Namaz əsnasında ixtiyar üzündən ya ixtiyarsız yatmaq;
13. Əli əlin üstünə qoymaq;
14. Həmd surəsindən sonra əmdən «amin» demək. Amma əgər səhvən təqiyə üzündən deyərsə eybi yoxdur.

Namazın məkrəhatı

1. Gözləri yummaq;
2. Əl və barmaqlarla oynamaq;
3. Həmd, surə və zikir oxuyan zaman başqasının sözüne qulaq asmaq üçün sükut etmək;
4. Xüşu və xüzunu aradan aparən hər hansı bir iş.